

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет іноземної філології

*До 300-річчя з Дня народження
Григорія Савича Сковороди*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ЛІНГВОДИДАКТИКИ

**Збірник наукових статей здобувачів вищої освіти
факультету іноземної філології
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди**

Випуск 4

Електронне видання

Харків – 2022

УДК 81'243
ББК 81.2
А 43

Редакційна колегія:

Подуфалова Т. В., канд. філол. наук, доцент, доц. каф. практики англ. усного і писемного мовлення, координатор з наук. роботи ф-ту іноземної філології (**головний редактор**); **Невська Ю. В.**, канд. філол. наук, доцент, доц. каф. англ. фонетики і граматики (**заст. головного редактора, відп. секретар**); **Князь Г. О.**, канд. філол. наук, доцент, декан ф-ту іноземної філології; **Кононова Ж. О.**, канд. філол. наук, доцент, доц. каф. англ. філології; **Кошечкіна Т. М.**, канд. пед. наук, доцент, доц. каф. нім. і романської філології; **Левченко Я. Е.**, докт. пед. наук, професор, проф. каф. англ. філології; **Перевозчикова К. А.**, голова СНТ ф-ту іноземної філології.

А 43 Актуальні проблеми іноземної філології і лінгводидактики [Електронне видання]: Збірник наукових статей здобувачів вищої освіти факультету іноземної філології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Вип. 4. 359 с.

У збірнику представлено наукові статті здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету іноземної філології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам іноземної філології та методики навчання іноземних мов.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів філологічних факультетів закладів вищої освіти.

УДК 81'243
ББК 81.2

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 11 від 16.11.2022 р.)

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2022

<i>Демченко Ксенія</i> . Художня своєрідність казок Еліонор Фарджон	85
<i>Добрянська Юлія</i> . Аспекти порівнянь жанру “CHICK LIT”	87
<i>Дорофейчик Вікторія</i> . Алюзія в англomовному медійному дискурсі	90
<i>Єнгібарян Людмила</i> . Сленгізми як лексичний засіб вираження емоцій в англійській мові	93
<i>Жадан Анжеліка</i> . Інтертекстуальність як ознака елітарної мовної особистості: алгоритм дослідження	96
<i>Жучкова Софія</i> . Відтворення міфологічного часopростору в романі Ніла Геймана «Книга кладовища»	99
<i>Запорожська Дар'я</i> . Стилiстичні засоби вираження «чорного гумору» в оповіданнях Стівена Лікока	102
<i>Зеленська Катерина</i> . Дидактичний інструментарій формування лексичної компетентності учнів старшої школи	107
<i>Зіньковська Владислава</i> . Вербально-семантичний рівень мовної особистості персонажа-вчителя (на матеріалі кінострічки «Тріумф: історія Рона Кларка»)	112
<i>Зоріна Дар'я</i> . Просторова організація роману Н. Геймана «Небудь-де»	119
<i>Ісаєнко Владислава</i> . Фразеологічна репрезентація образу суб'єкту неуспішної діяльності в англійській мові	121
<i>Кабачька Олена</i> . Вербалізація концептуальної метафори бажання в сучасних англomовних піснях	125
<i>Калініна Дар'я</i> . Структура часових маркерів у романі Халіда Госейні «І гори відповіли луною»	129
<i>Килипко Дмитро</i> . Художня концепція світу у творчості Ієна Мак'юена	132
<i>Кисляк Анастасія</i> . Комунікативні тактики автора в романі-антиутопії «451° за Фаренгейтом»	136
<i>Климець Ірина</i> . Символізм простору в автобіографічній повісті Джанет Вінтерсон «Крім апельсинів, є й інші фрукти» (“Oranges Are not the Only Fruit”)	139
<i>Ковальова Василина</i> . Риси поетики магічного реалізму роману С. Рушді «Опівнічні діти»	143
<i>Козакова Марія</i> . Національно-культурні особливості фразеологічних одиниць із компонентом-назвою предметів побуту в англійській та українській мовах	147
<i>Козуб Наталія</i> . Образ дороги в повісті «Кораліна» Н. Геймана	151
<i>Колесникова Ярославна</i> . Стилiстичні особливості використання професійної лексики в романі Маркуса Ортса «Lehrerzimmer»	154

можуть бути далекими від ідеалу, але Фардзон прагне показати щирі та небездоганні відносини.

Письменниця любить добрих і справедливих людей, тому герої її казок готові йти на важкі випробування заради щастя коханих, батьків та друзів. Так, у казці «Висловухе щеня» (“The Clumber Pup”), коли у головного героя Джо захворів батько, то син доглядав за ним і навіть пішов виконувати його роботу аби заробити на ліки для батька [3]. У даній казці мова йде ще й про такі важливі речі, як любов і вірність, дружба і розлука. Читаючи казку, ми розуміємо, що справжнє освідчення в коханні зовсім не обов’язково повинно бути хитромудрим та вигадливим, і що проста записка, яку написав лісоруб Джо, висловлюючи свої щирі емоції, розкриває не менш глибокі почуття, ніж найпрекрасніший вірш.

Тож, можна зробити висновок про те, що творам Е. Фардзон притаманні неабияка мудрість та глибина, поєднання магічного з буденним, психологічне розкриття характерів. В творах письменниці поєднуються фольклорні елементи та індивідуально-авторські прийоми, що вирізняють її казки та обумовлюють особливу непідвладність текстів авторства Е. Фардзон часу – вони класичні й універсальні, і як за темою, так і за змістом, є актуальними в будь який час – чи то за часів життя письменниці, чи то у реаліях сьогодення.

Література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Київ: Либідь, 2005. 415 с.
2. Ільчук Н. Еліонор Фардзон. Методико-бібліографічні матеріали. [Електронний ресурс]. URL: <https://pandia.ru/text/77/23/54639.php> (дата звернення: 26.05.2022).
3. Farjeon, Eleanor The Little Bookroom. Eleanor Farjeon's short stories for children chosen by herself. [E-resource]. URL: <https://gutenberg.ca/ebooks/farjeone-littlebookroom/farjeone-littlebookroom-00-h.html#chap06> (accessed 26/05/2022).

АСПЕКТИ ПОРІВНЯНЬ ЖАНРУ “ЧИК ЛІТ”

Юлія ДОБРЯНСЬКА

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Ю. С. Гетман

У статті розкриваються жанрові особливості та дискурсивні характеристики, які досліджуються на основі аналізу сучасних підходів до «чикліт» явища. Надається аналіз порівняльних конструкцій, що характеризують чоловіків та жінок.

Ключові слова: порівняння; жанр «чикліт»; дискурс; стаття; інтертекстуальність; казка.

The article reveals modern linguistic understanding of a chick lit genre. The genre peculiarities and discourse characteristics are investigated through analysis of modern approaches to the chick lit phenomenon.

Key words: *comparison; genre of "chick lit"; discourse; sex; intertextuality; fairy tale.*

У чикліті сучасна реальність описується очима жінки. Це не обов'язково історія відносин зі щасливим кінцем: не існує конкретної формули жанру, письменник може відходити від головної історії і варіювати сюжет.

Елементами порівняння тут є ознаки чоловіка/жінки за родинними зв'язками, зовнішнім виглядом, віком, постійними фізичними та моральними якостями, тимчасовим фізичним чи психічним статусом, соціальним статусом та родом занять. Центральну роль у жіночих прозових жанрових творах відіграє безумовно жіноча стаття, про що свідчить кількість порівнянь з жіночими характеристиками – 68% від загальної кількості структур порівняння [5].

Чикліт використовує мотиви і емоції героїв, взятих зі структури класичної чарівної казки, і співвідносить їх з жіночим поглядом на світ. В цьому жанрі відбувається інкорпорація дискурсів і феміністської риторики в просторі масової культури, що відображає сучасні тенденції західного суспільства [2]. Романи чикліта часто називають жіночими казками, героїнь часто називають щасливими Попелюшки, тому що вони проходять усі випробування, знаходять щастя і стають кращими. Опинившись у їхньому становищі, жінки, як правило, повертаються до архетипної історії: героїня за короткий проміжок часу стає багатогою та успішною. У творчості С. Кінселла "*Remember Me?*" сюжет нагадує класичну казку. Поппі Уайт пододала шлях від бруду до принца, від «гидкого каченя» і невдахи до нещадного кар'єриста процвітання. Однак після таємничої автомобільної аварії Поппі перевіряє свої життєві переконання, таким чином пройшовши випробування мідних труб і отримавши заслужене щастя.

До кінця книги, героїня, пройшовши низку випробувань і отримує важливі уроки в житті: *By the novel's end, the heroine usually has worked out all her problems and has learned important lessons about life.* Незважаючи на те, що чик літ і його прототипи, жіноча фантастика та казки, можуть поєднувати подібні композиційні теми та щасливий кінець — *Happy Ever After* — дискурс чик літ має художнє різноманіття та достатній ступінь індивідуальності, що є незамінним для сучасного мистецтва епохи. Андреа, головна героїня роману Lauren Weisberger "*The Devil wears Prada*" (2006), виконує нехарактерно жіночу поведінку. Вона знайшла в собі сили розірвати порочне коло стабільності і добровільно залишила роботу помічника головного редактора модного журналу, щоб працювати в *The New Yorker*. Жінки в романі С. Bushnell "*Sex and the City*" (1997) залишалися успішними у своїй кар'єрі та були фінансово незалежними до самого кінця. Заміжжя і потомство перестають бути їх пріоритетами, на відміну від героїнь класичних романів ХІХ ст. або формульних рожевих романів ХХ ст.

Дискурс чикліта за своєю генетичною структурою являє собою завуальований інтертекстуальний код жіночого сприйняття дійсності. Інтертекстуальність чикліта підтверджує факт того, що молоді жінки-героїні показані досвідченими споживачами глянцевого видань і телевізійних програм, що користуються попитом на масовому ринку.

Звернення чикліта до журналів, посібником і керівництвом (self-help manuals), серіалів і жіночих програм і фільмів (chick flick) являє собою сучасний культурний код трактування нашої реальності жінками епохи постфемінізму. Яскраві заголовки і публікуються на них blurbs (короткі реклами-анотації) від популярних видань (City Life, The Independent, Good Housekeeping, Cosmopolitan) стають доданком успіху популярності чикліт [4]. Чикліт є однією зі сфер репрезентації гендерних концептів *Man i Woman*. Дискурс цикліту є прямим дискурсом щодо концепту і перехресним щодо концепту *Man*. Дискурсивна практика жінок і чоловіків формує особливий тип дискурсу — гендерний дискурс, в якому виявляються певні особливості мовного стилю чоловіків і жінок, обумовлені гендерно-комунікативним фактором. Оскільки мета гендерного дискурс-аналізу опис жіночих і чоловічих дискурсивних практик, то видом дискурсу, відповідним цим практикам, є так званий прагматичний дискурс, який може включати в себе різні види дискурсу (політичний, педагогічний, науковий) на тій підставі, що в ньому актуалізуються контекстуальні макростратегії. У чикліті репрезентація концепту *Man* буде представлена за допомогою номінантів, які вербалізуються за допомогою жіночого мовленнєвого дисплея [5].

Під прямим дискурсом ми розуміємо, що жінка чи чоловік говорить тієї ж статі, що і відправник: жінка пише або говорить про жінку, чоловік - про чоловіка. Перехресний дискурс являє собою протилежну "перехресну" спрямованість: жінка говорить про чоловіка, чоловік – про жінку. Тип роботи чикліт - це поєднання двох видів:

- 1) Прямий дискурс: поняття жінки представляє його безпосереднього носія – жінку, і в цьому випадку жінка є також позначенням дискурсу;
- 2) Перехресний дискурс: концепція чоловіка реалізується з позиції адресата жінки [1].

Мова чикліта не насичена метафорами, а якщо вони є, то несуть сучасне забарвлення, і якимось чином пов'язані з реаліями дійсності, зрозумілими кожній жінці. Цей жанр спрямований на сприйняття будь-якої середньостатистичної жінки, і простота донесення ідеї стає запорукою споживчого успіху у широкої аудиторії [3]. На офіційному сайті chicklit.com опубліковано ключове над просте трактування чикліт як жанру: «Це класно! Це забавно! Це весело! Це все про тебе!» (It's hip. It's smart. It's fun. It's all about you). Творці сайту переконані: жінки втомилися від філософського осмислення дійсності, вони бажають бачити власне життя в сучасних деталях, не заглиблюючись в людську сутність буття.

Чикліт як жанр виключає глибокі психологічні монологи та роздуми, виражені складними синтаксичними конструкціями. Щоб зрозуміти суть, не потрібно використовувати глибокий лінгвістичний аналіз. Усі незліченні алюзії та посилення стосуються реалій того часу: популярних журналів, магазинів, модних і кінотенденцій чи жіночої фантастики. Якщо є інші терміни, їх значення зрозуміле з контексту, а детальної історичної чи лінгвістичної інформації немає.

Підводячи підсумок, можна зробити висновок, що чикліт – це жанр сучасної жіночої фантастики, інтерпретація дійсності очима жінки. Хоча є неоднозначні методи. Явище цього жанру чикліт зустрічається в існуванні та

розвитку сучасної епохи. Основою циркулярного дискурсу є інтертекстуальне злиття традиційної казки та дискурсу жіночої фантастики в реальному та віртуальному просторах масової культури.

Література

1. Прокудина О.Н. Гендерный дискурс-анализ речевых стратегий женской языковой личности: на материале русской и английской диалогической речи: автореф. дис. ... канд. филол. Кемерово, 2002. С. 4–8.
2. Ремаева Ю.Г. Постфеминистская проза Британии на рубеже XX – XXI вв. (феномен «чиклит»): автореф. дис. ... канд. филол. наук. Н. Новгород, 2007. 21 с.
3. Mabry, R.A. About a Girl: Female Subjectivity and Sexuality in Contemporary «Chick» Culture. Chick Lit: The New Woman's Fiction. New York: Routledge, 2006. P. 204 – 206.
4. Mazza, C. Chick Lit: Postfeminist Fiction. Ill.: FC2, 1995. 205 p.
5. Memmot, C. Chick lit, for better or worse, is here to stay [E-resource]. URL: http://usatoday30.usatoday.com/life/books/news/2006-06-20-chick-lit_x.htm (accessed 08.06.2022).

АЛЮЗИЯ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Вікторія ДОРОФЕЙЧИК

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент В. А. Борисов

У статті йдеться про інтертекстуальні зв'язки у сучасному англомовному медійному дискурсі, зокрема про алюзію як один із основних інтертекстуальних засобів. Прокоментовано типи алюзії, визначено її функції та роль у медійному текстотворенні.

Ключові слова: медійний дискурс, інтертекстуальність, інтертекстуальний засіб, алюзія.

The article deals with intertextual connections in modern English media discourse, in particular with allusion as one of the main intertextual means. The types of allusion are commented on, its functions and role in media text creation are defined.

Key words: media discourse, intertextuality, intertextual means, allusion.

Інтертекстуальність є ознакою будь-якого дискурсу, текстуальним вираженням якої є співіснування в одному тексті елементів двох або більше текстів, тобто інтертекстуальність — це спосіб передачі чужої думки у вигляді цитат, алюзій, перифразів. Ці інтертекстуальні засоби базуються на основі спільного фонового знання автора та читача.

Над теорією інтертекстуальності працювали такі східнослов'янські й закордонні філологи, як Р. Барт, М. Грессе, Ж. Дерріда, Ю. Кристева, М. Фуко (культурологічний підхід); І. Гальперін, В. Дресслер, Ж. Женетт, І. Ільїн, М. Ріффатер, В. Руднев, Н. Фатєєва (формальний підхід); В. Красних, О. Кубрякова, І. Смирнов (дискурсивний підхід).